

پنج شنبه 4 آبان 1391 - 9 ذی الحجه 1433 - 25 اکتبر 2012

4 آبان در گذرتاریخ ...

4 آبان در گذرتاریخ

رحلت حجت‌الاسلام سیدحمزه موسوی تبریزی، از اساتید برجسته حوزه علمیه مشهد (1390ش)

اشاره:

به گزارش شبکه اجتهاد مرحوم حجت‌الاسلام والمسلمین موسوی تبریزی، محضر امام خمینی(ره) را درک نمود و شاگردان زیادی را در شهرهای قم، تبریز و مشهد برای حوزه‌های علمیه تربیت کرده است. وی قوانین، معال و لمعه را نزد حجج‌الاسلام جابر فاضلی، محمد موحدی، رسائل را نزد آیت‌الله مصطفی اعتمادی، مکاسب را در محضر آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی، و کفایه را نزد آیت‌الله سید باقر سلطانی در قم گذراند. مرحوم موسوی تبریزی سپس در سال 1340 درس خارج خود را در محضر آیت‌الله محمدتقی آملی و مرحوم آیت‌الله سید محمد محقق داماد آغاز نمود و کلام را نزد آیت‌الله یحیی انصاری شیرازی و مرحوم حجت‌الاسلام محمد کرمی و نیز تفسیر را نزد آیت‌الله خزعلی به پایان رساند. مرحوم حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحمزه موسوی تبریزی پس از تحصیل در حوزه علمیه قم به تبریز مراجعت و بعد از مدتی در سال 1363 به مشهد عزیمت نمود و در کنار مضجع شریف امام رضا (ع) به تدریس علوم دینی پرداخت. وی به دفعات لمعه، معالم، رسائل، مکاسب و شرح نهج البلاغه، را برای طلاب حوزه علمیه تدریس نمود. آن مرحوم در تدریس خود به بیان نکات آموزنده توجه خاصی داشت و هر روز با اشاره به حدیثی از ائمه اطهار(ع) و بیان نکته‌های اخلاقی، درس خود را آغاز می‌نمود و مرسوم بود که در روزهای شهادت با ذکر توسل توسط یکی از طلاب، درس خود را پایان می‌داد. مرحوم سید حمزه موسوی تبریزی در روزهای پایانی عمر خود مشغول به تدریس کتاب مکاسب شیخ انصاری، در حرم مطهر حضرت رضا(ع) بود.

ایشان در شامگاه روز چهارشنبه 4 آبان بر اثر ایست قلبی، در سن 70 سالگی دار فانی را وداع گفت.

بیانات افشاگرانه #171؛ امام خمینی(ره)؛ درباره کاپیتولاسیون (1343 ش)

اشاره:

پس از تصویب قانون ننگین کاپیتولاسیون توسط دولت و مجلس در مهرماه 1342، این قانون در مطبوعات افشا و اعلام نشد. چندی بعد، نشریه داخلی مجلس، حاوی متن کامل سخنرانی‌ها و گفتگوهای نمایندگان و رییس دولت در این زمینه به دست امام خمینی(ره) رسید. ایشان تصمیم گرفتند حقایق را به مردم گفته و آنها را از فاجعه بزرگی که به دست رژیم به وقوع پیوسته بود با خبر سازند. در این حال حضرت امام که چند ماه قبل از آن، از زندان رژیم شاه آزاد شده بودند، با ایراد سخنرانی تاریخی خود، به تصویب قانون کاپیتولاسیون یا اعطای مصونیت قضایی به اتباع آمریکا در ایران، شدیداً اعتراض کرد. این نطق مهم که در اجتماع بزرگ روحانیان و مردم قم و دیگر شهرها بیان شد، در حقیقت محاکمه هیئت حاکمه آمریکا به علت دخالت‌های غیرقانونی آنان در امور داخلی ایران و نیز افشای خیانت‌های شاه به اسلام و ملت ایران بود. حضرت امام همچنین رژیم صهیونیستی و پشتیبانی آمریکا را از این رژیم محکوم کرد. امام همچنین در اعلامیه‌ای که در سطحی گسترده توزیع شد، تصویب کاپیتولاسیون را مخالف اسلام و قرآن شمرند و این امر را همانند اقرار به مستعمره بودن ایران نامیدند. بازتاب سخنرانی و اعلامیه شدید اللحن امام به قدری عمیق و وسیع بود که رژیم را یکبار دیگر در برابر طوفانی از خشم و نفرت و اعتراض قرار داد. طوفانی که رژیم، هرگز انتظار آن را نداشت و می‌رفت که به یک واکنش عمومی انفجارآمیز منتهی گردد. سخنان صریح امام بر ضد قانون کاپیتولاسیون و رژیم پهلوی باعث روشنگری مردم و خشم شدید رژیم وابسته شاه گردید به گونه‌ای که رژیم، محدودیت‌های تازه‌ای را برای امام به وجود آورد و چند روز بعد در سیزدهم آبان همان سال، ایشان را بازداشت و به ترکیه تبعید کرد. این مرحله را باید نقطه عطفی در تاریخ نهضت اسلامی ایران دانست زیرا ابعاد گسترده مبارزه با استبداد، اینک همراه با مبارزهای آشتی‌ناپذیر با استکبار جهانی، همسو و در مسیر یک آرمان پیش می‌رفت و ماهیت نهضت، غنی‌تر و آرمان‌های آن کامل‌تر می‌گشت.

آغاز به کار آزمایشی تلویزیون ملی ایران (1345 ش)

اشاره:

در دهه ۱۳۳۰ ایجاد سازمان رادیو تلویزیون ملی ایران مطرح شد، ولی عملی شدن این طرح تا سال‌ها به تعویق افتاد. تولید تصویر، آن هم به صورت چند ساعت در روز، کار چندان ساده‌ای نبود و نیازمند سرمایه خصوصی و هفتگی بود. به همین دلیل حبیب‌الله ثابت پاسال، سرمایه‌دار بخش خصوصی، تأسیس یک فرستنده تلویزیونی را به دولت وقت پیشنهاد داد و دولت نیز پیشنهاد او را پذیرفت و برای آن که کار جنبه قانونی داشته باشد، مجلس شورای ملی در تیر ماه سال ۱۳۳۷، ماده‌ای با چهار تبصره به تصویب رساند که به موجب آن، اجازه داده شد فرستنده تلویزیونی در تهران زیر پوشش وزارت پست و تلگراف و تلفن ایجاد شود. این فرستنده تا پنج سال از پرداخت مالیات معاف بود و تمام برنامه‌های آن از مقررات اداره کل انتشارات پیروی می‌کرد. نخستین فرستنده تلویزیون ایران در ساعت ۵ بعد از ظهر جمعه ۱۱ مهر ماه سال ۱۳۳۷، اولین برنامه خود را پخش کرد. این فرستنده که تلویزیون ایران نامیده می‌شد در ابتدا هر روز، از ساعت ۱۸ تا ساعت ۲۲ برنامه داشت. تلویزیون ایران در ابتدا به صورت کاملاً خصوصی اداره و هزینه‌های آن

از آگهی های تبلیغاتی تأمین می‌شد. برنامه‌های تلویزیون ایران در آن زمان بیش‌تر شامل برنامه های سرگرم‌کننده بود. سپس یک گروه فرانسوی که از سوی سازمان برنامه و بودجه مأمور بررسی و طراحی یک مرکز تلویزیونی با امکاناتی ساده شده بود، پخش برنامه‌های آزمایشی را در سال ۱۳۴۵، آغاز کرد .
اشغال کامل خرمشهر توسط قوای متجاوز بعثی و سقوط این شهر (1359 ش)
اشاره:

در سوم آبان 1359، دشمن بعثی با سازماندهی و تجهیز لشکرهای مستقر در جبهه خرمشهر و همچنین فراخوانی نیروهای تازه‌نفس به این جبهه، هجومی وسیع و گسترده را به شهر آغاز کرد و پس از جنگی نابرابر، وارد خیابان‌های خونین شهر گردید. رزمندگان و مردم شهر با جهادی عظیم، در مقابل دشمن ایستادگی کردند و در اطراف پل بزرگ خرمشهر، حماسه‌ها آفریدند. اما سرانجام در غروب غم‌گرفته چهارم آبان، غرب خرمشهر به دست دشمن افتاد و تراژدی تلخ خونین شهر اوج گرفت. باقیمانده نیروهای مدافع، به سمت شرق شهر عقب نشستند و سرانجام با تمام پایداری‌ها و جان‌فشانی‌ها، خرمشهر، به اشغال کامل دشمن متجاوز درآمد. هر چند در این روز، خرمشهر سقوط کرد، اما مقاومت، ایثار و جانفشانی مدافعان خونین شهر، حدیثی حماسی و انقلابی و در عین حال غم‌انگیز و مظلومانه را رقم زد و تاریخی پرافتخار و درخشان از خود برجای نهادند. با سقوط خرمشهر، دشمن در اوج غرور و نخوت به غارت خانه‌ها و بندر و گمرک شهر پرداخت و تعداد زیادی از مردم غیر نظامی شهر به اسارت برده شدند. دشمن بعثی، در ادامه تجاوزات خود، علاوه بر غارت کامل شهر، منازل خرمشهر را با 300 تن تی.ان.تی به طور کلی تخریب نمود.

9 ذی الحجه در گذر تاریخ
روز عرفه(روز نیایش)
اشاره:

روز نهم ذی‌الحجه به عنوان روز عرفه از اعیاد بزرگ اسلامی به شمار می‌رود، گرچه به اسم عید نامیده نشده است. در این روز خداوند تبارک و تعالی بندگان خود را به عبادت و اطاعت خود فراخوانده، و سفره‌ی جود و احسان خود را برای بندگان خود گسترانده است. شیطان در این روز خوار و حقیر و خشناک است. از ظهر روز نهم ماه ذی‌الحجه، زائران خانه‌ی خدا در صحرائی عرفات وقوف می‌کنند و برای این وقوف، فضایل بسیاری ذکر شده است. در غروب این روز، زائران، از عرفات به مشعرالحرام می‌روند و خود را برای سایر مناسک پر شکوه حج آماده می‌کنند.
شهادت حضرت «مسلم بن عقیل« نماینده امام حسین(ع) در کوفه(60 ق)
اشاره:

مسلم بن عقیل که از شخصیت‌های برجسته و با تقوای زمان خود به شمار می‌رفت، برای ارزیابی میزان وفاداری مردم کوفه به امام حسین(ع) به این شهر رفته بود. زیرا مردم کوفه، طی هزاران نامه، از امام حسین برای رفتن به این شهر و قیام علیه حکومت ستمگر یزید بن معاویه، دعوت کرده بودند. مردم کوفه اگرچه در ابتدا به گرمی از مسلم بن عقیل استقبال کردند، اما هنگامی که عبیدالله بن زیاد که مردی سنگدل و بی‌رحم بود بر کوفه حاکم شد، کوفیان، فریب وعده‌های دروغین او را خوردند و به خاطر ترس و جهل، دست از حمایت امام حسین(ع) کشیدند و مسلم را تنها گذاشتند. در پی آن، مسلم به دست عمّال ابن زیاد گرفتار آمد و به دستور آن حاکم پلید، فرستاده‌ی امام حسین(ع) را از بالای دارالاماره به پایین انداختند و او را به شهادت رساندند.
درگذشت «جارالله زمخشری«؛ ادیب، مفسر و محدث معروف اهل سنت (538 ق)
اشاره:

جارالله زمخشری استاد تفسیر، حدیث، علم لغت، ادیب و فقیه مسلمان، سال‌های بسیاری را در مکه اقامت داشت و از این رو به جارالله یعنی همسایه‌ی خدا مشهور شد. زمخشری، به جهت علم و دانش بسیار در زمینه‌ی علوم دینی، مورد احترام فضلا و دانشمندان عصر خود بود و آثار بسیاری را در زمینه‌ی علوم مختلف اسلامی از خود به یادگار گذاشت. از مهم‌ترین تالیفات زمخشری می‌توان به تفسیر کشاف و مقدمه‌ی الادب اشاره کرد.
ارتحال عالم کبیر «علامه طبرسی«؛ مفسر شهیر قرآن کریم(548 ق)
اشاره:

ابوعلی فضل بن حسن طبرسی در سال 468 ق به دنیا آمد. پس از فراگیری مقدمات در مشهد مقدس به تحصیل ادبیات عرب، قرائت، تفسیر، حدیث، حساب و جبر، فقه، اصول و کلام پرداخت و در آن علوم متبحرگردید. علامه در حدود 54 سال در مشهد بود و سپس راهی سبزوار شد و به تدریس و تالیف همت گماشت. قطب الدین راوندی، ابن شهر آشوب، ضیاءالدین راوندی و... از جمله شاگردان او به شمار می‌آیند. همچنین اسرار الامامه، تاج الموالید و کنوز النجاج از تالیفات اوست. از میان ده‌ها کتاب او، تفسیر کبیر مجمع البیان، به عنوان سرآمد تفاسیر، مطرح گردیده است. او همچنین فقیهی وارسته و عالمی آگاه بود و محل مراجعه‌ی مردم واقع می‌شد. سرانجام امام مفسران، پس از نزدیک به هشتاد سال عمر با برکت در روز عرفه‌ی سال 548 ق بدرود حیات گفت. بعضی، مسمومیت توسط بدخواهان را عامل درگذشت وی گفته‌اند. بدنش را به مشهد منتقل کرده و در جوار حرم امام رضا(ع) به خاک سپردند.
رحلت آیت الله «سیدابوالحسن اصفهانی«؛ زعیم شهیر حوزه‌ی علمیه‌ی نجف (1365 ق)
اشاره:

سیدابوالحسن اصفهانی در سال 1284 ق در یکی از روستاهای اصفهان به دنیا آمد. پس از گذراندن دروس ابتدایی در زادگاهش، به حوزه‌ی اصفهان رفت و در نهایت تنگدستی به فراگیری علوم دینی و تدریس همت گماشت. در 24 سالگی راهی نجف شد و از محضر

میرزای شیرازی، میرزا حبیب الله رشتی، محمدکاظم یزدی و آخوند خراسانی و... بهره‌مند گردید. ده سال آخر حیات وی، همزمان با مرجعیت عامه و زعامت دینی شیعیان بود. از مهم‌ترین آثار ایشان، وسیلة‌النجاة و انیس‌المُقلدین می‌باشد. همچنین آیات عظام: سید محسن حکیم، سید محمد هادی میلانی، سید محمود شاهرودی، سردار کابلی، علامه طباطبایی، سید عبدالله شیرازی و میرزا هاشم آملی و... از جمله شاگردان او می‌باشند. این عالم ربانی سرانجام پس از 81 سال عمر پر برکت در کاظمین دارفانی را وداع گفت و در نجف اشرف به خاک سپرده شد.

25 اکتبر در گذر تاریخ

- * تصرف سرزمین « ویرجینیا«؛ به عنوان مستعمره امریکا (1584م)
- * مرگ «؛ دنیس دیدرو«؛ دانشمند فرانسوی و مؤلف اولین دایرة‌المعارف جهان (1784م)
- * درگذشت «؛ امیل اوژیه«؛ ادیب و نویسنده برجسته فرانسوی (1889م) (ر.ک: 2 نوامبر)
- * تولد «؛ پابلو پیکاسو«؛ مشهورترین نقاش قرن بیستم و بنیان‌گذار کوبیسم (1881م)
- * مرگ «؛ پیوتر چایکوفسکی«؛ آهنگ‌ساز برجسته روسی (1893م)
- * آغاز انقلاب اکتبر روسیه علیه حکومت تزاری (7 نوامبر در تاریخ جدید روسیه) (1917م)
- * آغاز راهپیمایی فاشیست‌ها به طرف رم پایتخت ایتالیا به دستور موسولینی (1922م)
- * مداخله نظامی امریکا در جزیره گرانادا در امریکای مرکزی (1983م)
- * روز ملی «؛ قزاقستان«؛ (ر.ک: 16 دسامبر)